

cutting through complexity™

Lietuvos verslo pažeidžiamumas energijos kainų pokyčiams

Rokas Kasperavičius, Partneris

Agnė Šilerytė, Konsultantė

Vilnius, 2012 sausis

TURINYS

Apie tyrimą...

Verslo sektorių apžvalga

Energijos išteklių kainų apžvalga

Energetinio pažeidžiamumo scenarijai

Tyrimo išvados

Apie tyrimą...

Verslo sektorių apžvalga

Energijos išteklių kainų apžvalga

Energetinio pažeidžiamumo scenarijai

Tyrimo išvados

Tyrimo tikslas

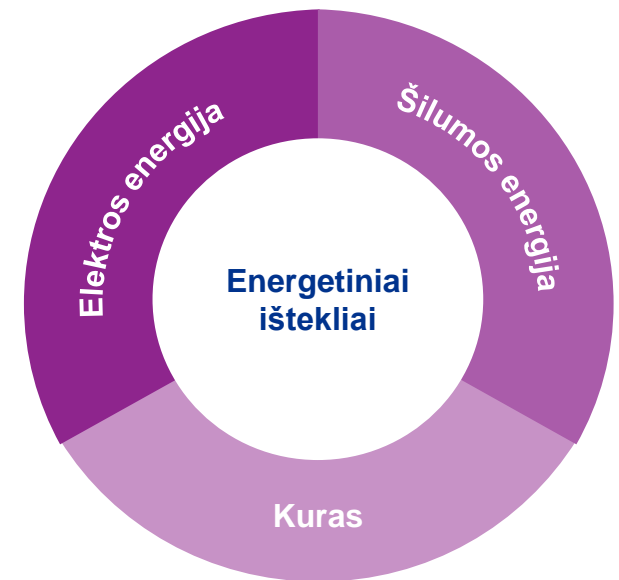
Nustatyti, kokią įtaką gali turėti energijos išteklių kainų pokyčiai verslo patiriamoms sąnaudoms bei labiausiai energetiškai pažeidžiamus Lietuvos verslo sektorius.

Metodologija

- Verslo sektorių grupavimas atliktas remiantis Lietuvos statistikos departamento naudojama metodika;
- Tyrimas atliktas modeliuojant tris energetinių išteklių kainų pokyčių scenarijus įmonių patiriamoms kaštams, visoms kitoms sąlygoms esant toms pačioms;
- Visi tyrime naudojami duomenys yra iš viešai prieinamų šaltinių: Lietuvos statistikos departamento; Eurostat; Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir pan.;
- Dėl Lietuvos statistikos departamento duomenų bazėje pateikiamos informacijos ypatumų pagrindinės veiklos sąnaudos nėra atskirtos nuo bendrųjų, finansinės, ar kitos veiklos sąnaudų.

Tiriami sektoriai ir energetiniai ištekliai

Miškininkystė ir žvejyba	
Pramonė	<ul style="list-style-type: none">• Medienos, popieriaus gamyba, spausdinimas• Chemijos, farmacijos ir kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba• Maisto ir gėrimų gamyba• Apdirbamoji pramonė• Kita gamyba
Statyba	
Prekyba	<ul style="list-style-type: none">• Mažmeninė prekyba;• Didmeninė prekyba.
Transportas	<ul style="list-style-type: none">• Sausumos transportas;• Kitas transportas.
Paslaugos	<ul style="list-style-type: none">• Nekilnojamo Turto operacijos• Apgyvandinimo, maitinimo, informacijos paslaugos• Atliekų, valymo, regeneracijos paslaugos• Kitos paslaugos

Apie tyrimą...

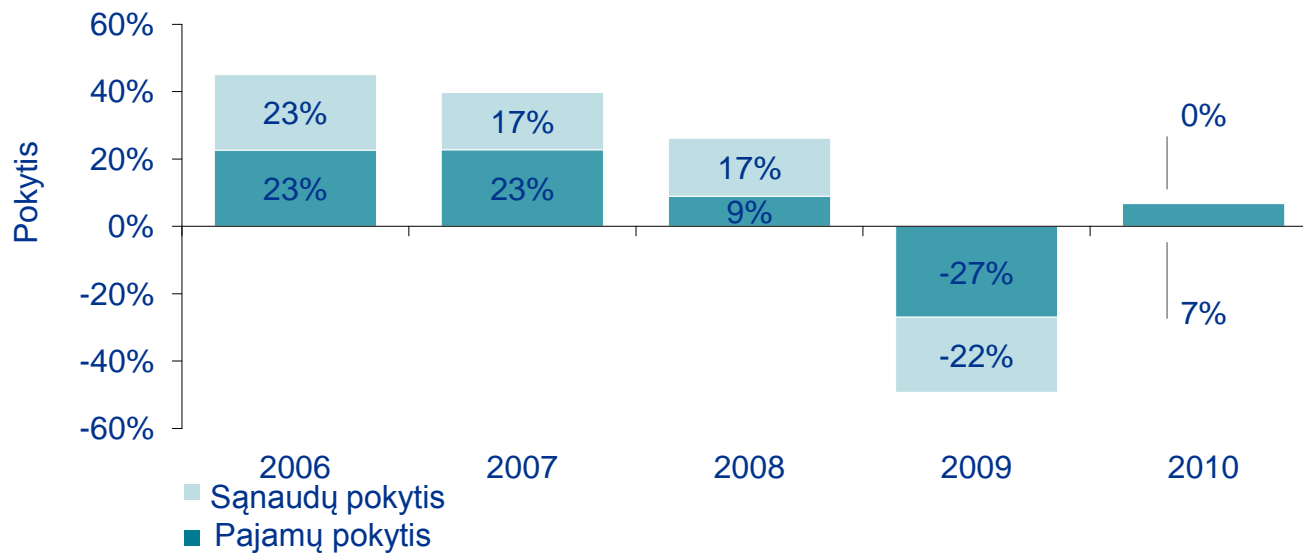
Verslo sektorių apžvalga

Energijos išteklių kainų apžvalga

Energetinio pažeidžiamumo scenarijai

Tyrimo išvados

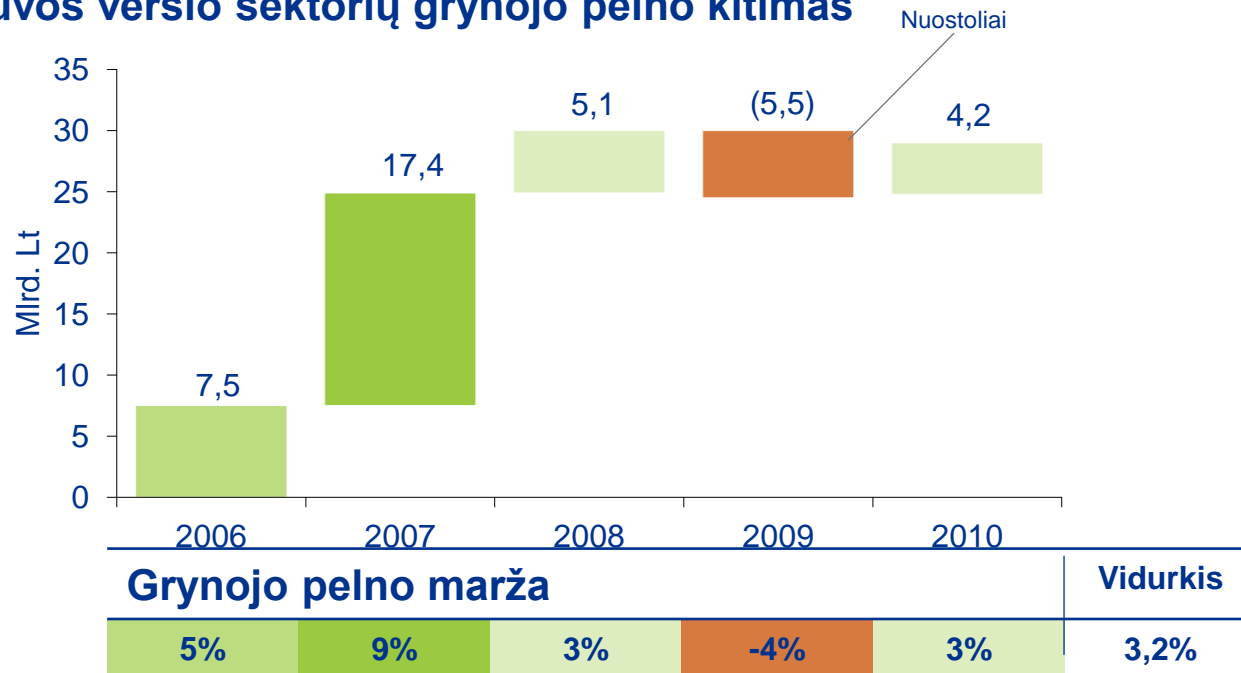
Lietuvos įmonių pajamų ir sąnaudų kitimas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

- 2006 – 2008 metais analizuojamų verslo sektorių įmonių pajamos augo 9–23 (vidutiniškai 18%);
- Nors 2006 – 2007 metais sąnaudų augimas prilygo pajamų augimui, 2008 m. viršijo šį augimą daugiau nei 10 procentinių punktų;
- Per 2009 metus įmonių pajamos susitraukė daugiau, nei 50 mlrd. Lt ir viršijo sąnaudų sumažėjimą 5 procentiniais punktais;
- 2010 metais pastebimas 7% pajamų augimas, tuo tarpu sąnaudos nekito.

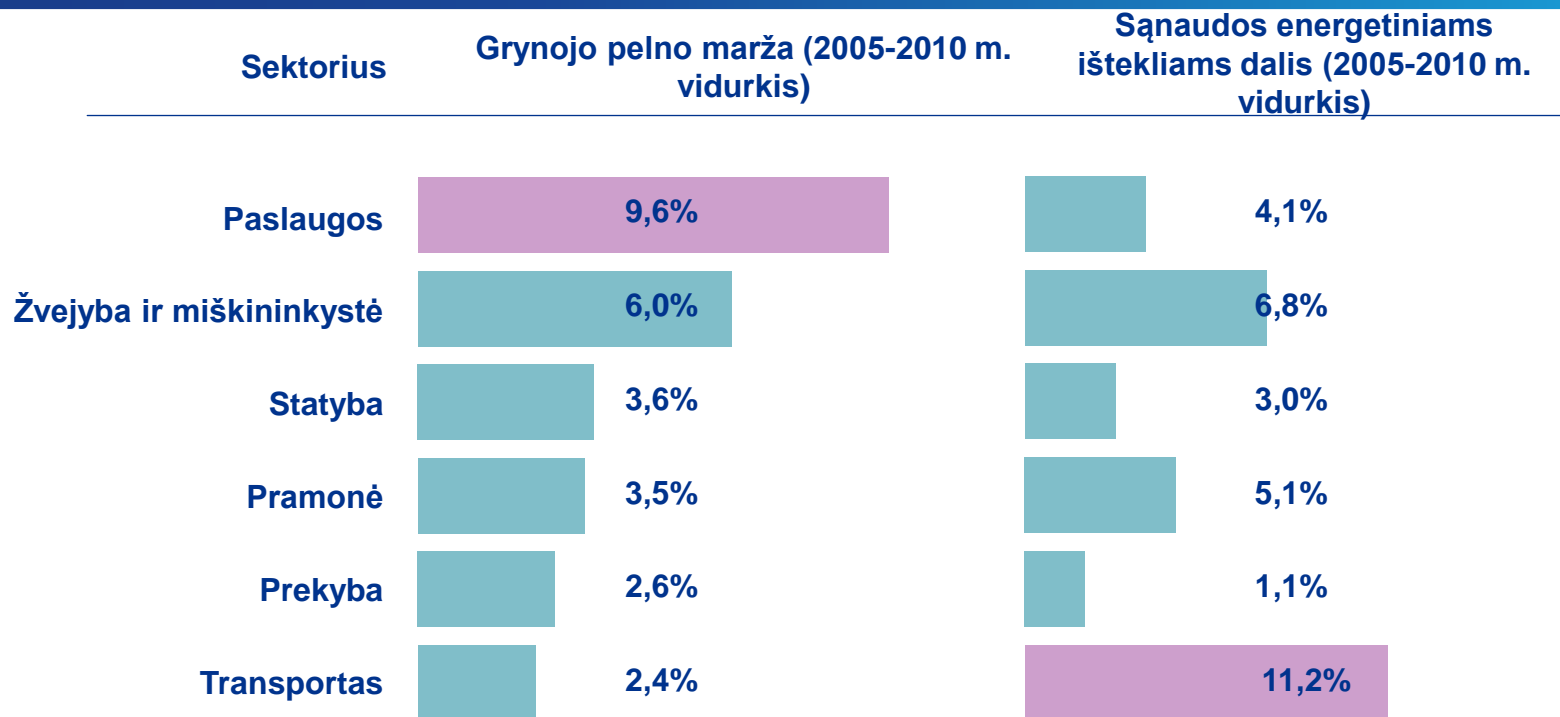
Lietuvos verslo sektorių grynojo pelno kitimas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

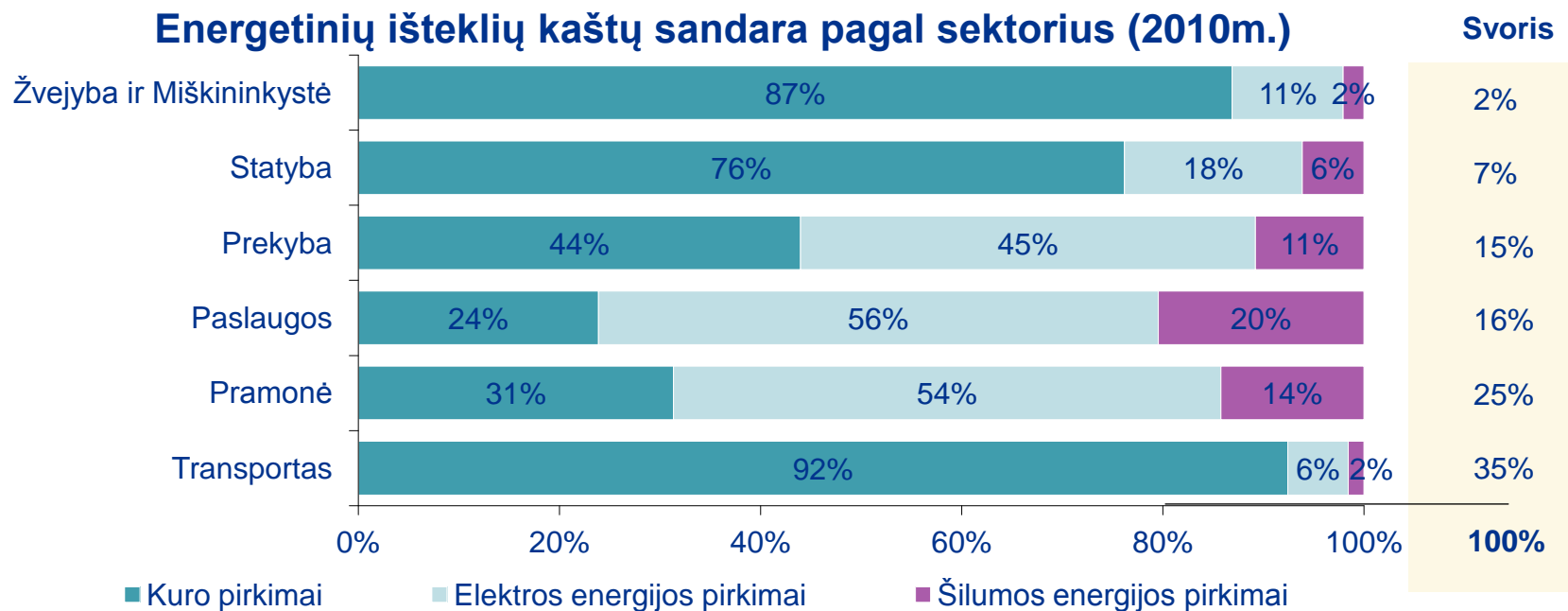
- Analizuojamu laikotarpiu grynojo pelno marža svyravo nuo 9% iki – 4%;
- Grynojo pelno maržos vidurkis analizuojamu laikotarpiu tesiekė 3,2%;
- 2009 metais patirti nuostoliai prilygo 19% nuo 2006 – 2008 metais gauto grynojo pelno;
- Grynojo pelno marža 2010 metais atsistatė į 2008 metų lygį.

Energetinių išteklių sąnaudų įtaka verslo sektorių pelningumui

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

- Dėl didžiausios grynojo pelno maržos ir palyginti mažos išlaidų energetiniams ištekliams dalies, mažiausiai pažeidžiamas verslo sektorius – prekyba.
- Transporto situacija priešinga – energetiniai ištekliai sudaro didžiausią išlaidų dalį, tuo tarpu grynojo pelno marža yra mažiausia

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos verslo sektoriai patyrė daugiau nei 4,7 mlrd. Lt sąnaudų, susijusių su energetiniais ištekliais, iš kurių:

- 58% arba 2,7 mlrd. Lt buvo skirta įsigyti kurui
- 33% arba 1,6 mlrd. Lt buvo skirta įsigyti elektros energijai
- 9% arba 0,5 mlrd. Lt buvo skirta įsigyti šilumos energijai

Apie tyrimą...

Verslo sektorių apžvalga

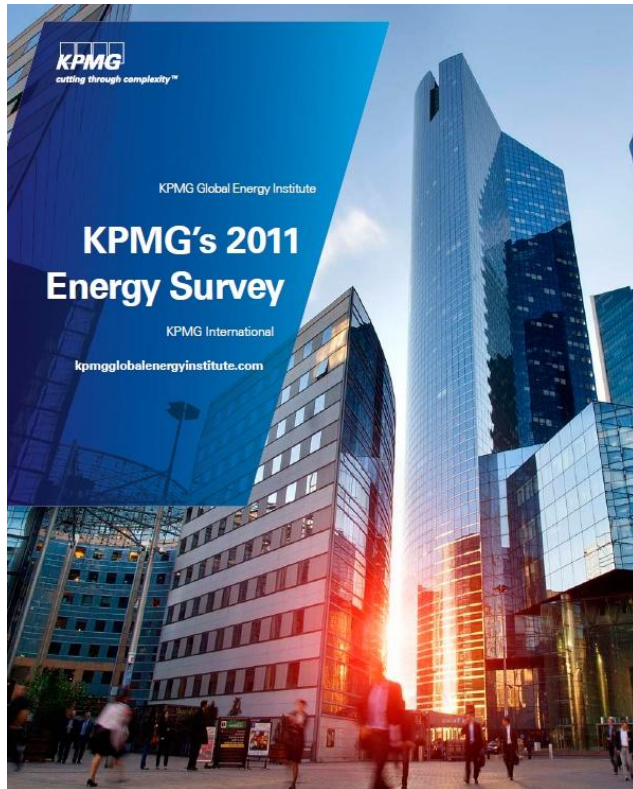
Energijos išteklių kainų apžvalga

Energetinio pažeidžiamumo scenarijai

Tyrimo išvados

Energijos išteklių kainų apžvalga

KPMG Energy Survey 2011

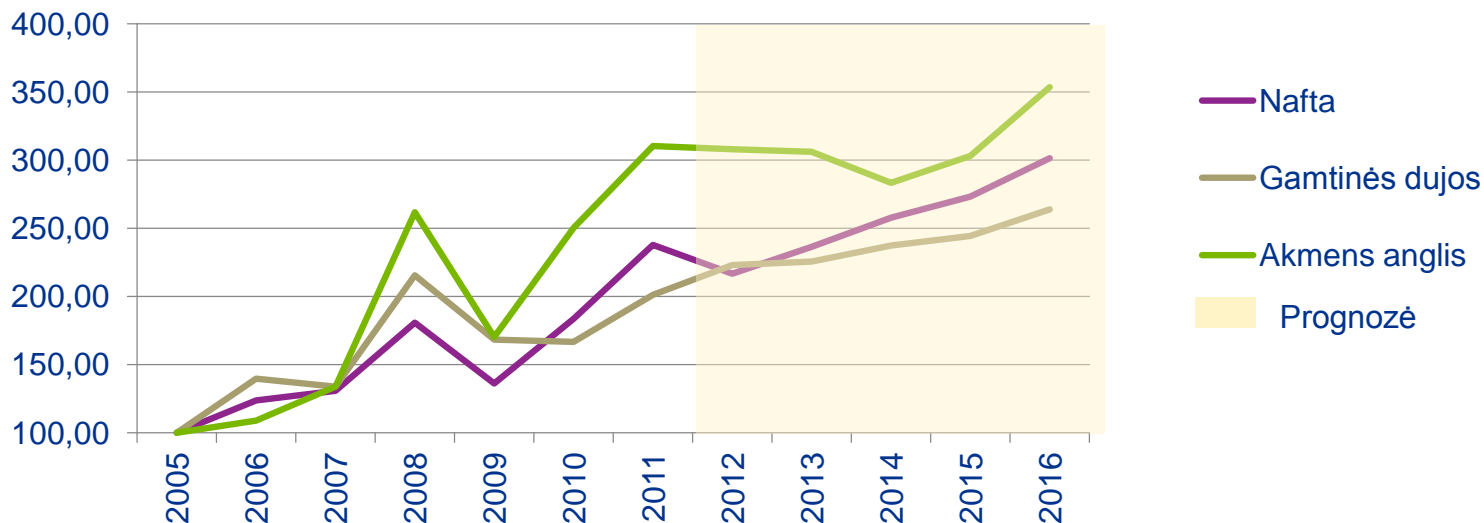
Aktualios pasaulinio tyrimo “KPMG Energy Survey 2011” išvados:

- **50%** apklaustųjų didžiausių pasaulio energetikos bendrovių finansininkų nuomone naftos kaina išsilaikys \$111-130 už barelį intervale;
- Net **40%** apklaustųjų įsitikinę, kad brangstančios energetikos žaliavos – antrasis po valstybinio reguliavimo priemonių iššūkis, su kuriuo susidurs didžiausios pasaulio energetikos bendrovės;
- Atotrūkis tarp dujų ir naftos kainų didės pastarosios naudai dėl skalūninių dujų telkinių konkurencijos su įprastiniais dujų gavybos būdais;
- Kuro balanso kitimas dujų naudai, pareikalaus nemažų investicijų reikalingų perorientuoti energijos gamybos bazę.

Energijos išteklių kainų apžvalga

Kuras ir toliau brangs...

Pasaulinių kuro kainų indeksas (2005=100)

Šaltinis: Economist Intelligence Unit

- 2005-2011 m. pasaulyje vidutiniškai kuras kas metus brango **15%**¹.
- Didžiausias užfiksuotas pasaulinių kuro kainos augimas per metus – **50%**².
- 2011-2016 m. prognozuojamas **27%** kuro pabrangimas.

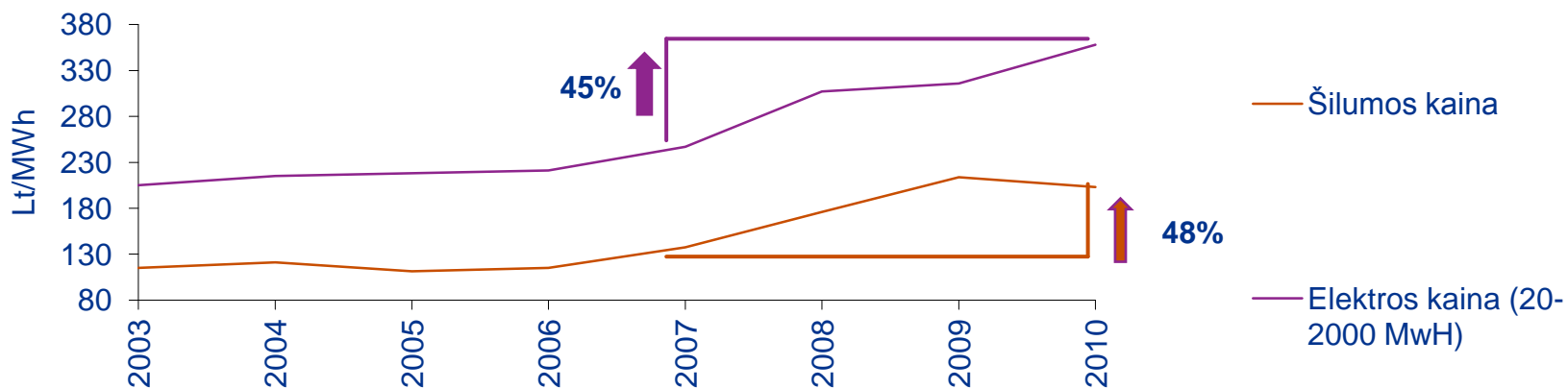
¹ Vidutinė metinė augimo norma

² Svertinis naftos, gamtinių dujų ir anglies kainų vidurkis pagal 2010 m. suvartojimą Lietuvoje.

Energijos išteklių kainų apžvalga

Elektros ir šilumos energijos kainos

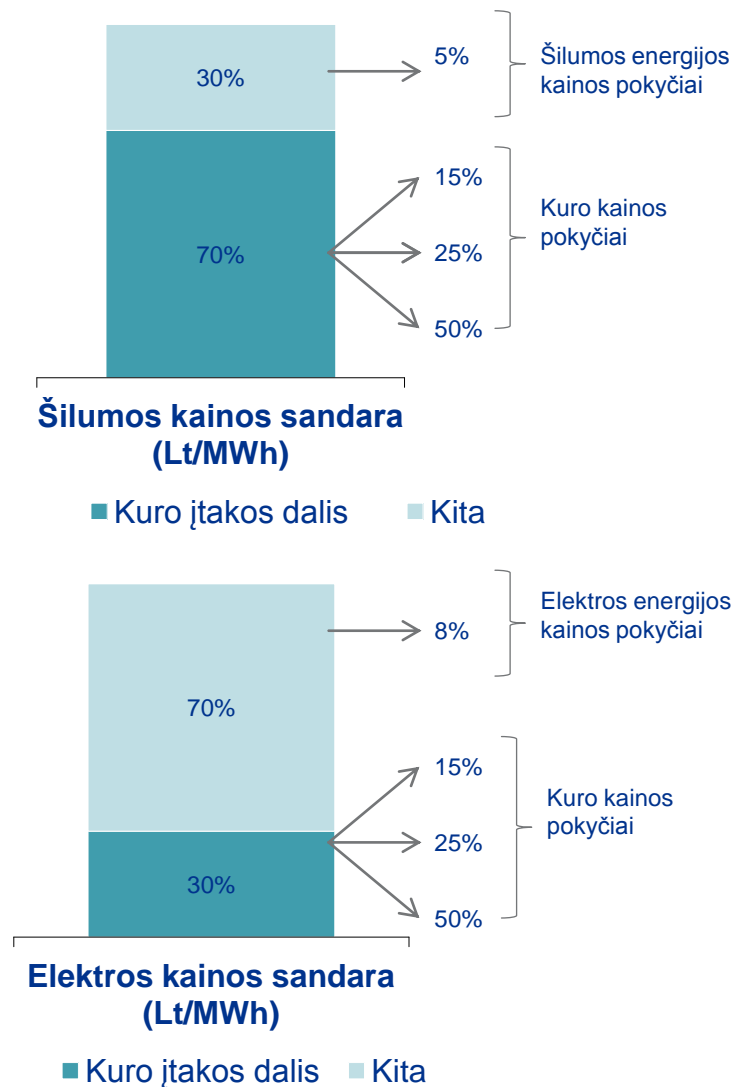
Elektros ir šilumos energijos kainų kaita Lietuvoje 2003-2010 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija

- Lietuvoje nuo 2003 m. tiek šilumos, tiek elektros energija pabrango apie **75%**.
- Apie **30%** elektros kainos ir **70%** šilumos energijos kainos nulemia kuro kaina.
- Nuo 2004 m. kuro įtakojama šilumos energijos kainos dalis paaugo nuo **40%** iki **70%**.

Energetinio pažaidžiamumo scenarijai

Optimistinis scenarijus:

- Kuras brangsta **15%**.
- Šilumos energija brangs 12%.
- Elektros energija brangs 10%.

Realistinis scenarijus:

- Kuras brangsta **25%**.
- Šilumos energija brangs 19%.
- Elektros energija brangs 13%.

Pesimistinis scenarijus:

- Kuras brangsta **50%**.
- Šilumos energija brangs 37%.
- Elektros energija brangs 21%.

Šaltinis: LŠTA leidinys "Šiluminė Technika", 2011 m. Nr 4, European Commission Directorate-General for Energy, EU Energy Trends 2030.

Energetinio pažeidžiamumo scenarijai

2010 m. grynojo pelno pokytis, modeliuojant skirtingus scenarijus

	2010 m. grynas pelnas (nuostolis)	Optimistinis scenarijus	Realistinis scenarijus	Pesimistinis scenarijus
Sektorius				
1. Statyba	- 63 mln. Lt	-85% ¹	-136%	-265%
2. Transportas	457 mln. Lt	-46%	-77%	-152%
3. Žvejyba ir Miškininkystė	53 mln. Lt	-15%	-24%	-48%
4. Pramonė	1,801 mln. Lt	-12%	-18%	-34%
5. Paslaugos	1,396 mln. Lt	-13%	-19%	-33%
6. Prekyba	638 mln. Lt	-6%	-10%	-19%
	4,3 mlrd. Lt	0,65 mlrd. Lt	1 mlrd. Lt	2 mlrd. Lt

Šaltinis: KPMG analizė

¹ Statyba 2010 m. buvo nuostolinga, todėl šie procentai išreiškia nuostolių padidėjimą.

- Tiriamų verslo sektorių įmonių pajamos 2006-2008 m. vidutiniškai augo 18%, tuo tarpu sąnaudos – 19%.
- 2009 m. įmonių pajamos susitraukė daugiau, tačiau 2010 m. pajamos augo greičiau nei sąnaudos.
- 2009 m. visi tiriami verslo sektoriai patyrė nuostolius, pelno marža nukrito iki -4%, tačiau 2010 m. nuostolius keitė pelnas, pelno marža pakilo iki 3%.
- Pagal sąnaudų energetiniams ištekliams nuo visų sąnaudų dalį bei grynojo pelno maržą mažiausiai pažeidžiamas verslo sektorius – Prekyba, labiausiai – Transporto.
- 2005-2011 m. pasaulyje kuras vidutiniškai kasmet brango po 15%. Didžiausias kuro kainos augimas per metus siekė 50%.
- Kuro kaina lemia net 70% šilumos bei 30% elektros kainos.
- Prognozuojama, jog kuras pasaulyje toliau brangs 5% kasmet ir 2011-2016 m. laikotarpiu pabrangs 27%.
- Atlikus kainų modeliavimą pažeidžiamiausi yra statybos, pramonės ir transporto verslo sektoriai.

Kaip mažinti verslo priklausomybę nuo didėjančių energijos kainų?

- **Energijos išteklių tiekimo įvairovė**
 - Elektros rinkoje - jungtys su Lenkija ir Švedija;
 - Dujų rinkoje – suskystintų dujų terminalas, dujų saugykla, dujotiekis su Lenkija.
- **Pakankamų savų energijos gamybos išteklių užtikrinimas**
 - Branduolinės – energetikos, kaip bazinės elektros energijos gamybos plėtra;
 - Alternatyvių energijos resursų (biomasė, vėjo jėgainės) skatinimas subalansuota plėtra.

Dėkojame už dėmesį

Rokas Kasperavičius

Partneris

KPMG Baltics, UAB

El. paštas rkasperavicius@kpmg.com

Tel +370 (46) 48 00 20

Faksas +370 (46) 48 00 13

Mob +370 652 85013

cutting through complexity™

©2012 „KPMG Baltics“, UAB, yra Lietuvos ribotos atsakomybės įmonė ir nepriklausomų KPMG įmonių narių, priklausančių Šveicarijos įmonei „KPMG International Cooperative“ („KPMG International“), tinklo narė. Visos teisės saugomos.

KPMG vardas, logotipas ir „cutting through complexity“ yra registruoti prekių ženklai arba „KPMG International Cooperative“ („KPMG International“) prekių ženklai.